

РЕШЕНИЕ

№ 2136

гр. София, 31.03.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Второ отделение 40 състав,
в публично заседание на 09.03.2023 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Дияна Николова

при участието на секретаря Евелина Пеева, като разгледа дело номер **11164** по описа за **2022** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145 и сл. от Административнопроцесуалния кодекс /АПК/.

Образувано е по жалба на О. Л. М. – К. срещу отказ за компенсиране със средства от държавния бюджет на разходите за отглеждане и обучение на детето й Е. И. К. за периода 15 септември – 31 октомври 2022г., обективиран в писмо изх.№ РЛЦ22-ГР94-2089-/1/ от 23.11.2022г. на кмета на Район „Л.“-СО.

Жалбоподателката моли за отмяната на оспорения отказ като незаконосъобразен. На първо място намира, че административният орган прилага неправилно разпоредбата на чл.3, ал.1, т.4 от Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /наредбата/, обн.ДВ, бр.20/09.03.2021г. На следващо място счита, че не е спазена изискуемата форма, тъй като в оспореното писмо не се съдържат указания за реда и срока за обжалването му. На трето място същият се твърди, че е незаконосъобразен, тъй като с него административният орган създава незаконосъобразна и неуместна практика на ограничаване правата на гражданите. В съдебно заседание изложеното в жалбата и направеното искане се поддържат чрез адв.И., който претендира присъждане на направените по производството разноски.

Ответникът по оспорването, чрез юрк.Г. в съдебно заседание, моли за отхвърлянето на жалбата като неоснователна по съображения, че представените от жалбоподателката

доказателства не установяват факта на обучение по държавните образователни стандарти на детето на жалбоподателката в посочената от нея институция, като същата не е вписана в регистрите на Министерството на образованието и науката.

Прокурор от Софийска градска прокуратура, редовно призована, не взема участие в производството по делото и не изразява становище по законосъобразността на оспорения акт.

Административен съд София-град, след като обсъди релеванните с жалбата основания, доводите на страните в съдебно заседание и прецени събраните по делото доказателства, намира за установено следното от фактическа и правна страна:

Страните не спорят и от доказателствата по делото се установява, че жалбоподателката е подала до ответника заявление вх.№ РЛЦ22-ГР94-2089/04.11.2022г., че през учебната 2022/2023 година обучението на детето ѝ ще се осъществява от частна детска градина – юридическо лице с нестопанска цел/лице, регистрирано като търговец. Декларирала е, че е запозната с изискванията на наредбата по отношение условията и реда за компенсиране на извършените от нея разходи за обучение и отглеждане на детето. Във връзка с подаденото заявление е подадено и искане – образец № 1 във връзка с чл.4, ал.2, т.1 и чл.9 от ПМС № 76/05.03.2021г. за изплащане на компенсация за извършените от нея разходи за заплащане на такси по договори за обучение, сключени с частната детска градина за периода 14.09.2022г. – 31.10.2022г. Приложен е Договор от 31.08.2022г., сключен между жалбоподателката и Френска детска къща „Приказната фея 2012“ ООД, по силата на който родителят възлага, а детската къща приема да осъществява обучението и възпитанието на Е. И. К. за периода от м.юли 2022г. до м.септември 2023г. Приложени са и доказателства за заплащане на уговорените в договора суми.

Видно от справка на л.19 по делото, детето на жалбоподателката не е класирано за прием в детско заведение за настоящата учебна година.

Във връзка с постъпилото искане до жалбоподателката е изпратено оспореното писмо, с което същата е уведомена, че не следва да се изплащат средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на детето ѝ за периода от 15.10.2022г. до 31.10.2022г., тъй като не са изпълнени особените изисквания на наредбата – детето не е записано на самостоятелна организация на предучилищно възпитание в държавна или общинска детска градина.

По съществуващото писмото представлява изричен отказ на ответника за изплащане на компенсации по посочения ред, което го определя като индивидуален административен акт по см. на чл.21, ал.1 АПК. В него не е посочен редът и срокът за обжалването му, с оглед което на основание чл.140, ал.1 АПК срокът за обжалване се удължава на два месеца от съобщаването. В процесния случай по делото не са представени доказателства за съобщаване на акта на оспорващата, но с оглед обстоятелството, че той е издаден на 23.11.2022г., а жалбата срещу него е заведена на 01.12.2022г., съдът приема, че този срок е спазен.

Въз основа на горното съдът приема, че жалбата, с която е сезиран е допустима – подадена срещу подлежащ на оспорване пред съд индивидуален административен акт, от лице, което е негов адресат и чиято правна сфера той засяга неблагоприятно, в преклузивния срок за обжалване.

Разгледана по същество, жалбата е основателна.

Като извърши дължимата на основание чл.168, ал.1 АПК проверка за законосъобразност на оспорения акт освен на основанията, сочени от оспорващата, на

всички основания по чл.146 АПК, съдът приема следното:

Съгласно чл.283, ал.12 от Закона за предучилищното и училищното възпитание /ЗПУО/, държавата предоставя средства на родителите на деца от тригодишна възраст до постъпването им в първи клас за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението им, когато детето не е прието за съответната учебна година поради липса на свободни места за целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, за които е кандидатствало, и не е предложено от общината по местоживееене на детето друго равностойно място в общинска детска градина или училище. Според ал.15 на посочената разпоредба, условията и редът за предоставяне и изплащане на средствата по ал.12 се определят с наредба на Министерския съвет.

В изпълнение на посочената разпоредба с ПМС № 76/05.03.2021г. е приета Наредба за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /наредбата/, обн.ДВ, бр.20/09.03.2021г.

Съгласно чл.3, ал.1 от наредбата родителите имат право да получат средства за компенсиране на разходите им, пряко свързани с отглеждането и обучението на децата им, ако едновременно са изпълнени следните условия:

1. детето е кандидатствало за прием съгласно съответните изисквания, определени по реда на чл.59, ал.1 от Закона за предучилищното и училищното образование, в целодневна или полудневна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище, в чийто прилежащ район се намира настоящият адрес на детето, и не е прието поради липса на свободни места за съответната учебна година;
2. детето да не е записано в целодневна, полудневна или почасова организация на предучилищното образование в нито една държавна или общинска детска градина или училище;
3. общината по настоящия адрес на детето не е предложила на родителите друго равностойно място за предучилищно образование на детето в общинска детска градина или училище за съответната учебна година поради липса на свободни места във всички детски градини и училища в прилежащия район;
4. за съответната учебна година детето е записано в самостоятелна организация на предучилищното образование в държавна или общинска детска градина или училище или в самостоятелна, целодневна, полудневна или почасова организация в частна детска градина или училище;
5. ако детето е в задължителна предучилищна възраст и е записано за задължително предучилищно образование в частна детска градина или в частно училище - частната институция да не е включена в системата на държавно финансиране;
6. родителите да не получават подпомагане от държавния бюджет или за сметка на оперативни програми за същите дейности на друго основание за периода, за който се изплащат средства за компенсиране на разходите, пряко свързани с отглеждането и обучението, по реда на тази наредба.

На компенсиране със средства от държавния бюджет, според чл.4 от наредбата, подлежат направените от родителите по чл.3 разходи, пряко свързани с отглеждане и обучение на децата им, ако са допустими. Допустими, според ал.2 на с.р., са разходи за заплащане на такси за обучение по договори за обучение, сключени с частна детска

градина или частно училище при условието на чл.3, ал.1, т.5; разходи за заплащане на такса по договори за отглеждане и обучение, сключени с лица, регистрирани като търговци, или с юридически лица с нестопанска цел, предоставящи организирани услуги за деца; разходи за заплащане на възнаграждения по договори за обучение, сключени с физически лица; разходи за отглеждане на детето в размер 20 на сто от разходите по т.3. Разходите за заплащане на такси по договори за обучение по чл.4, ал.2, т.1, сключени с частна детска градина или частно училище, се удостоверяват с договор за обучение между родителя и частната детска градина или училище и платежен документ за извършено плащане на таксата за обучение за съответния месец - фактура и платежно нареждане или фискален бон.

В Раздел III от наредбата е регламентиран редът за изплащане на средствата за компенсиране на разходите. Според чл.8 родителите, които желаят да получават компенсиране при условията и по реда на тази наредба за извършваните от тях разходи, пряко свързани с обучението и отглеждането на децата им, за всяка учебна година подават заявление по образец съгласно приложение № 1 в общината по настоящия адрес на детето. Заявлението се подава в срок до 5 ноември - за получаване на компенсации за цялата учебна година и в срок до 5-о число на месеците от декември до юли следващата календарна година - за получаване на компенсации от месеца, следващ месеца на подаване на заявлението.

Според ал.3 на с.р. общината извършва проверка за наличието на условията на чл.3 към датата на подаване на заявлението и уведомява родителите, които имат право да получават компенсиране на разходите. Когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс – ал.4.

За изплащане на компенсации родителите по чл.8, ал.3 /тези, които са подали заявление и според общината имат право на компенсации/ подават искане в общината по настоящия адрес на детето /чл.9, ал.1 от наредбата/. Искането се подава до пето число на месец ноември - за периода 15 септември - 31 октомври, и до пето число на месеците: януари - за периода 1 ноември - 31 декември на предходната година, март, май, юли и октомври на текущата година - съответно за периодите 1 януари - 28 февруари, 1 март - 30 април, 1 май - 30 юни и 1 юли - 14 септември. С искането родителят декларира, че към момента на подаването му са изпълнени изискванията на чл.3, ал.1, т.6, както и предпочитания от него начин за изплащане на компенсациите - по касов или безкасов път, със съответната информация за банковата сметка / ал.2 и ал.3 на чл.9 от наредбата/.

Общината проверява дали са налице изискванията на чл.3, ал.1, т.2, 4 и 6, извършва проверка на подадените документи съгласно изискванията на чл.4 - 8 и на допустимостта на разходите – чл.10, ал.1. Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице със заповед определя размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или мотивирано отказва изплащането на компенсация за недопустимите разходи – ал.2. Размерът на компенсацията за допустимите разходи се определя за всеки месец поотделно на базата на действително извършените от родителя месечни разходи, удостоверени с документите по чл.5, 6 и 7, но не повече от размера по чл.2, ал.1.

Страните не спорят и от представените по делото доказателства се установява, че жалбоподателката е подала заявление, с което е поискала от кмета на Район „Л.“-СО изплащане на компенсации за извършени разходи за заплащане на такси по договори

за обучение, сключени с частна детска градина за дъщеря й Е. И. К. за периода от 15.09.2022г. до 31.10.2022г. на учебната 2022/2023 година. Към заявлението е приложен договор за обучение, сключен с частна детска градина и копия на платежни документи, касаещи процесния период.

От приложената на л.19 по делото справка се установява, че детето не е класирано за прием в общинско детско заведение.

Последвало е издаването от ответника на оспорения отказ за изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на детето, в който като основание за постановяването му е посочено, че не са изпълнени особените изисквания на наредбата. С оглед посоченото фактическо основание, правното основание за постановяване на отказа е разпоредбата на чл.8, ал.4 от наредбата. Според нея, както се посочи по-горе, когато не са налице условията по чл.3, кметът на общината издава мотивиран отказ за компенсиране на разходите, който може да се обжалва по реда на АПК.

Анализът на посочената разпоредба сочи, че компетентността за постановяване на отказа по чл.8, ал.4 от наредбата принадлежи единствено на кмета на общината – в случая на Столична община. В разпоредбата не е предвидена възможност за делегиране на това правомощие, с оглед което и оспореният отказ се явява нищожен като постановен от некомпетентен административен орган.

Аналогични са съображенията, изложени в мотивите на Тълкувателно решение № 4/22.04.2004г. по т.д. № ТР-4/2002г., ОСС на ВАС: „...Д. представлява възможност, предвидена в закона, временно - за определен случай или период от време, съгласно конкретната обстановка и преценката на горестоящ административен орган, той да предостави част от правомощията си на някой от подчинените му органи. Подчиненият орган издава административни актове въз основа на това специално овластяване от органа, в чиято компетентност поначало е решаването на съответния проблем. Той не запазва за постоянно делегираното правомощие. Възможността за делегиране на административни правомощия се характеризира с няколко принципни ограничения: никой не може да делегира правомощия, които не притежава; не могат да бъдат делегирани правомощия, които законът определя като изрична компетентност на съответния орган; органът, на когото са делегирани правомощия, не може да ги предоставя другиму.“.

На съда е служебно известна Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021г. на кмета на Столична община. Съгласно нея, кметът на СО е възложил на кметовете на райони в СО да създадат необходимата организация и да упражняват контрол по изпълнение на задълженията на общините, произтичащи от разпоредбите на Наредбата за условията и реда за предоставяне и изплащане на средства от държавния бюджет за компенсиране на разходите, извършени от родителите за отглеждането и обучението на децата, които не са приети в държавни или общински детски градини или училища поради липса на свободни места /т.1 от заповедта/. С т.2 от посочената заповед кметът на СО е предоставил на кметовете на райони правомощието да издават заповеди за определяне на размера на компенсацията за допустимите разходи за съответния период или за мотивиран отказ за изплащането на компенсация за недопустимите разходи, или за прекратяване на изплащането на компенсация при наличие на съответните предпоставки по наредбата, т.е. предоставено е правомощието по чл.10, ал.2 от наредбата, което е различно от това по чл.8, ал.4 от наредбата, както се посочи по-горе. В случая по чл.8, ал.4 се касае за отказ за компенсиране поради отсъствие на

някоя от предпоставките по чл.3, ал.1 от наредбата, чието кумулативно наличие се изисква по силата на нормативния акт, за да възникне правото на компенсация. Във втория случай – по чл.10, ал.2, наличието на предпоставките по чл.3, ал.1 от наредбата е доказано, като на районните кметове е предоставено единствено правомощието да издадат заповед, с която да определят конкретния размер на компенсация за допустимите разходи, съответно да постановят отказ за компенсиране на недопустимите разходи. Т.е. посочената Заповед № СОА21-РД09-414/16.03.2021г. на кмета на Столична община, също не може да обоснове наличието на компетентност за кмета на Район „Л.“ да издаде акт на основание чл.8, ал.4 от наредбата, тъй като такава с нея не е делегирана.

Следва да се посочи отново, че както е отбелязано в Тълкувателно решение № 4/22.04.2004г. по т.д. № ТР-4/2002г., ОСС на ВАС, не може да се делегират правомощия, които законът определя като изрична компетентност на съответния орган, както е в настоящия случай. Възможността за делегиране следва да бъде изрично предвидена в нормативния акт, който урежда съответно правомощие за издаване на административен акт. Разпоредбите на чл.44, ал.1, т.9 ЗМСМА, според която кметът на общината възлага изпълнението на свои функции на кметовете на кметствата и районите и на чл.46, ал.1, т.12 от същия закон, според която кметът на район изпълнява функции, възложени му от кмета на общината, в случая са неприложими, тъй като не е налице нормативно определена възможност на прехвърляне на конкретни правомощия. Посочените разпоредби са общи норми по ЗМСМА, които се прилагат само ако нормативният акт, уреждащ конкретната материя предвижда възможност за делегиране властнически правомощия за издаване на административни актове. От изложеното следва, че кметът на СО няма нормативна възможност да прехвърля правото си да издаде отказ за компенсиране на разходи по наредбата.

По изложените съображения следва да бъде обявена нищожността на оспорения отказ като заявлението на жалбоподателката бъде изпратено за произнасяне по него на компетентния административен орган – кмета на Столична община.

С оглед изхода на делото на жалбоподателката се следват разноски в общ размер на 1010 лева, от които 10 лева за заплатена държавна такса и 1000 лева за заплатено адвокатско възнаграждение по договор за правна защита и съдействие на л.33 по делото.

Водим от горното и на основание чл.172, ал.2, чл.173, ал.2, чл.174 и чл.143, ал.1 АПК, Административен съд София-град, Второ отделение, 40-ти състав

РЕШИ:

ОБЯВЯВА, по жалбата на О. Л. М. – К., нищожността на отказ за компенсиране на разходите за отглеждане и обучение на Е. И. К., обективиран в писмо изх.№ РЛЦ22-ГР94-2089-/1/ от 23.11.2022г. на кмета на Район „Л.“-СО.

ИЗПРАЩА заявление вх.№ РЛЦ22-ГР94-2089/04.11.2022г., подадено от О. Л. М. - К., на кмета на Столична община за произнасяне по него в едномесечен срок от влизане в сила на настоящото решение.

ОСЪЖДА Столична община да заплати на О. Л. М. - К. сумата в размер на

1010 /хиляда и десет/ лева, представляваща разноси по производството.

Решението може да бъде обжалвано с касационна жалба в 14-дневен срок от съобщаването му чрез Административен съд София-град пред Върховния административен съд.

Решението да се съобщи на страните чрез изпращане на препис от него по реда на чл.137 АПК.

Съдия: